

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Handlingsplan för Länsstyrelsens arbete med jämställdhet och jämlikhet 2014-2017

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Rapportnr: 2014:14

Uppdaterad 2014-08-25

ISSN: 1403-168X

Rapportansvarig: Birgitta Guevara & Ulrika Helldén

Foto: Anne Dillner/Bildarkivet.se

Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län, enheten för social hållbarhet

Rapporten finns som pdf på www.lansstyrelsen.se/vastragotaland under Publikationer/Rapporter.

Förord

Många bäckar små gör en stor å. Så heter det i ordspråket och det gäller i allra högsta grad även för jämställds- och jämlikhetsarbetet. Om vi tillsammans inom alla våra verksamhetsområden jobbar för allas lika rättigheter kan det leda till något stort. Det är vi på Länsstyrelsen i Västra Götalands län övertygade om.

Arbetet med jämställdhet och jämlikhet har pågått under lång tid på Länsstyrelsen och involverat alla verksamhetsområden. Sedan 1994 har vi arbetat med att jämställdhetsintegrera vår verksamhet för att bidra till ett jämställt Västra Götaland. Sedan 2007 har vi även arbetat strategiskt med att integrera ett rättighetsperspektiv i verksamheten med de mänskliga rättigheterna som grund. Handlingsplanen är en plattform för det fortsatta arbetet med integrering av ett rättighetsperspektiv på myndigheten.

Samtliga av myndighetens enheter har deltagit i framtagandet av handlingsplanen och formulerat aktiviteter inom sina verksamhetsområden. Särskilt positivt är att mänskliga rättigheter numera är en av myndighetens baskompetenser samt att vi tagit fram ett antal övergripande indikatorer för att mäta och följa upp arbetet. Därigenom har arbetet med jämställdhet och jämlikhet integrerats i myndighetens ordinarie styr- och uppföljningssystem.

Lars Bäckström

Landshövding

Agneta Kores

Länsöverdirektör

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Innehållsförteckning

Förord.....	3
Inledning.....	6
Uppdrag: Jämställdhet.....	6
Uppdrag: Mänskliga rättigheter	7
Definitioner	7
Verksamhetsintegrering av jämställdhet och jämlikhet.....	8
Handlingsplanens mål och syfte.....	9
Uppföljning och återrapportering	9
Övergripande indikatorer	10
Individ och samhälle	10
Medarbetare	10
Verksamhet.....	10
Ekonomi	10
Strategier	11
Jämställdhets- och jämlikhetsintegrering	11
Intersektionell analys	11
Målgruppsanalys	11
Verktyg för att integrera ett rättighetsperspektiv.....	12
Internt kunskapsunderlag om mänskliga rättigheter	12
1. Målgruppsanalys för kommunikation utifrån ett rättighetsperspektiv	12
2. Målgruppsanalys för verksamhetsplanering utifrån rättighetsperspektiv ..	13
Andra verktyg och arbetsmetoder	15
1. Könskonsekvensanalys.....	15
2. Barnkonsekvensanalys.....	15
3. Motverka diskriminering	16
4. Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	16
Relevanta styrdokument.....	17
Aktiviteter - Underlag inför VP-planering 2015	19
Från planeringsdirektivet 2015	19
Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter	19
Aktiviteter enhetsvis.....	20
Ekonomienheten.....	20
Informationsenheten	21
IT-enheten	22
Personalenheten.....	23
Staben	24
Enheten för skydd och säkerhet	25
Enheten för social hållbarhet	26
Kulturmiljöenheten.....	28
Landsbygdsenheten.....	29
Miljöskydds-enheten	30
Naturvårdsenheten.....	31
Rättsenheten.....	32
Samhällsbyggnadsenheten	33
Serviceenheten	34
Vattenvårdsenheten	35
Veterinär- och djurskydds-enheten.....	36

Riksdagens nationella jämställdhetspolitiska mål (prop. 2005/06:155)

Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

- En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
- Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
- Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Inledning

Länsstyrelsen i Västra Götaland har på uppdrag av regeringen tagit fram en intern strategi för arbetet med jämställdhet. Myndigheten har valt att bredda arbetet till att även innefatta övriga uppdrag inom mänskliga rättigheter. Resultatet är denna handlingsplan för jämställdhet och jämlikhet.

Uppdrag: Jämställdhet

Länsstyrelserna har sedan 1994 ett övergripande uppdrag att bidra till att de nationella jämställdhetspolitiska målen uppnås i länet. Samma år bestämdes att varje länsstyrelse ska ha en särskild funktion för att stärka arbetet med jämställdhetsintegrering på regional nivå (länsstyrelseinstruktionen 44§¹). Funktionen, en särskilt sakkunnig i jämställdhet, ska vara ett stöd för arbetet inom de olika sakområdena på Länsstyrelsen. Ansvaret för att jämställdhetsperspektivet lyfts fram inom Länsstyrelsens olika sakområden ligger på respektive enhet. Enligt regeringen är Länsledningen ytterst ansvarig för att främja jämställdhet i länet (prop 1993/94:147, s. 82).

Länsstyrelsens uppdrag innebär att samordna och stödja arbetet med jämställdhetsintegrering i länet, analysera nationella jämställdhetspolitiska mål i relation till regionala förhållanden, fördjupa den regionala samverkan, tydliggöra ansvarsfördelningen mellan aktörer och att förstärka arbetet med jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet. I ett längre perspektiv handlar uppdraget även om att förbättra uppföljningen och utvärderingen av den regionala jämställdhetspolitiken. När länsstyrelserna 1994 fick i uppdrag att förbättra implementeringen av de nationella jämställdhetspolitiska målen var det framförallt genom att ta fram regionala strategier för det externa arbetet med jämställdhetsintegrering (prop. 1993/94:147, s. 82). 2013 förnyades detta uppdrag till att även inkludera strategier för det interna arbetet, utifrån uppdraget i 5§p. 1-2 (RB 84 - 2013).

¹ Vid angivelse av § avses i handlingsplanen alltid förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion om inte annat anges.

RB 84 (2013). Jämställdhetsintegrering

Länsstyrelserna ska utarbeta en strategi för jämställdhetsintegrering inom respektive län. Utgångspunkterna vid utarbetandet av en sådan strategi ska vara länsstyrelsens uppgifter i fråga om jämställdhet enligt förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion. Strategin bör omfatta arbetet med jämställdhetsintegrering både när det gäller utåtriktat arbete inom länet och i den egna verksamheten. Strategin ska utformas utifrån de behov som länsstyrelsen identifierar och gälla för perioden 2014–2016. Länsstyrelser som har en befintlig strategi för jämställdhetsintegrering ska göra en översyn av sitt arbete. I framtagnandet av strategin för jämställdhetsintegrering ska även andra relevanta regionala strategier beaktas, såsom t.ex. utarbetandet och genomförandet av regionala handlingsplaner för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i tillväxtarbetet 2012–2014. Respektive länsstyrelse ska redovisa sin strategi för jämställdhetsintegrering och beskriva arbetet med genomförandet av strategin. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet, med kopia till Socialdepartementet) den 14 februari 2014.

Förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion

5 § Länsstyrelsen ska

1. integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns samt flickors och pojkars villkor,
2. genomgående analysera och presentera individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund om det inte finns särskilda skäl mot detta,
3. vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa,
4. vid samråd, beslut och andra åtgärder verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning,
5. integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten, särskilt skyddet mot diskriminering,
6. verka för att det av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålet uppnås genom att folkhälsan beaktas inom länsstyrelsernas arbete med bland annat regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak.

RB 83. Länsstyrelserna ska redovisa hur Sveriges rättsliga åtaganden om icke-diskriminering och mänskliga rättigheter belyses, analyseras och beaktas i den egna verksamheten i enlighet med 5 § punkt 5 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion samt bedöma resultatet av detta. Redogörelsen ska innehålla information om bl.a. hur länsstyrelserna samarbetat med andra berörda myndigheter samt vilka åtgärder som har vidtagits för att stödja kommunernas arbete med dessa frågor. Åtgärder som har vidtagits för ett fortsatt utvecklingsarbete gällande lika rättigheter och möjligheter ska redovisas särskilt.

Uppdrag: Mänskliga rättigheter

Sedan 2007 har länsstyrelserna i uppdrag att integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten (5§, p.5). Dessutom har länsstyrelserna sedan 2012 i uppdrag att vara ett stöd till länets myndigheter och kommuner i deras arbete med mänskliga rättigheter och antidiskriminering (RB 83 - 2014). Enligt länsstyrelseinstruktionen ska länsstyrelserna även integrera fler rättighetsperspektiv i verksamheten: barnperspektiv, delaktighet för personer med funktionsnedsättning och folkhälsa (5§p. 3, 4, 6).

På samma sätt som länsstyrelserna har i uppdrag att implementera de nationella jämställdhetspolitiska målen ska myndigheten även verka för att andra nationella mål får genomslag i länet (2§):

- De barnpolitiska målen.
- De folkhälsopolitiska målen
- De funktionshinderpolitiska målen
- Det integrationspolitiska målet
- De ungdomspolitiska målen

Definitioner

Jämställdhet handlar om lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för kvinnor och män, flickor och pojkar. Det handlar om frihet att göra sina livsval utan att begränsas av stereotypa föreställningar om kön.

Jämlikhet är ett vidare begrepp som avser rättvisa förhållanden mellan alla individer och grupper i samhället och utgår ifrån att alla människor har lika värde oavsett kön, könsidentitet, etnicitet, religion, social tillhörighet, sexuell orientering, funktionsförmåga, ålder med mera.

Intersektionalitet är ett begrepp som beskriver hur människors möjligheter påverkas av en mängd faktorer som samverkar utifrån en hierarkisk ordning i förhållande till de normer som råder i samhället. Ett framgångsrikt arbete med jämställdhet och jämlikhet måste beakta alla dessa faktorer men också hur de olika maktordningarna samverkar.

Mänskliga rättigheter handlar om människors rätt att leva ett gott liv. Att integrera de mänskliga rättigheterna i verksamheten innebär att anlägga ett *rättighetsperspektiv*. På Länsstyrelsen innebär det att i vardagen arbeta med jämställdhet, barns rättigheter, tillgänglighet, folkhälsa och mot alla former av diskriminering.

Förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion

2 § Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.

Barnrättspolitik

Målet för regeringens barnpolitik är att barn och unga ska respekteras, ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande. Barnrättspolitiken syftar till att ta tillvara och stärka barnets rättigheter och intressen i samhället, med utgångspunkt i barnkonventionen. Barnrättspolitiken är sektorsövergripande. Detta innebär att barnets rättigheter och intressen ska genomsyra all politik och alla verksamheter som berör barn.

Folkhälsa

Det övergripande målet för folkhälsa är att skapa samhällseliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Folkhälsa handlar om allt från individens egna val och vanor till strukturella faktorer som yttre miljöer och demokratiska rättigheter i samhället.

Funktionshinder

Målet för funktionshinderspolitiken är en samhällsgemenskap med mångfald som grund; att samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet samt jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning. Funktionshinderspolitiken omfattar de sektorsövergripande insatser som ska bidra till ett samhälle utan hinder för delaktighet och där det finns jämlikhet i levnadsvillkor för människor med funktionsnedsättning.

Integration

Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Området omfattar verksamhetsområden som rör allas lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett etnisk och kulturell bakgrund, nyanlända invandrades etablering i samhället, ersättning till kommunerna för flyktigmottagande, främjande av integration, urbant utvecklingsarbete samt svenskt medborgarskap.

Ungdomspolitik

Målen för regeringens ungdomspolitik är att alla ungdomar ska ha verklig tillgång till välfärd, och att alla ungdomar ska ha verklig tillgång till inflytande. Arbetet med samordning och redovisning för att uppnå de övergripande målen sker inom följande fem huvudområden: 1. Utbildning och lärande, 2. Arbete och försörjning, 3. Hälsa och utsatthet, 4. Inflytande och representation samt 5. Kultur och fritid.

Verksamhetsintegrering av jämställdhet och jämlikhet

Sedan 2008 har Länsstyrelsen strävat efter att samordna sina uppdrag inom mänskliga rättigheter. Metoden är verksamhetsintegrering av jämställdhet och jämlikhet. Det innebär att förslag, genomförande, beslut, utvärdering och kommunikationsinsatser analyseras utifrån ett rättighetsperspektiv för att säkerställa likvärdig service, resursfördelning och inflytande. Arbets sättet syftar till att de mänskliga rättigheterna, det vill säga ett rättighetsperspektiv, integreras i det ordinarie arbetet.

Handlingsplanens genomförande

I Länsstyrelsens planeringdirektiv för 2015 står att varje enhet ska integrera aktiviteter från handlingsplanen i sin verksamhetsplan.

Det är varje enhets ansvar att integrera ett rättighetsperspektiv i sitt ordinarie arbete med handlingsplanen som utgångspunkt. På enheten för social hållbarhet finns sakkunniga som kan vara ett stöd i arbetet. Ytterst sett är länsledningen ansvarig för att de mänskliga rättigheterna beaktas i all myndighetsutövning.

Mänskliga rättigheter – en av sex baskompetenser på myndigheten

Länsstyrelsen har sammanställt sex bas-kompetenser som alla anställda inom myndigheten, oavsett enhet, befattning eller profession ska ha kompetens inom:

- Länsstyrelsekunskap
- Förvaltningskunskap
- Medarbetarskap
- Kommunikation
- IT-kunskap
- **Mänskliga rättigheter**

Samtliga kompetenser inkluderar kunskap, färdighet, erfarenhet, kontakter och värderingar. Inom området mänskliga rättigheter ska anställda på Länsstyrelsen ha kunskap och färdighet i att arbeta rättighetsbaserat i myndighetens verksamhet. Länsstyrelsens definition av kompetensen inkluderar:

- ✓ Centrala regler för individens fri- och rättigheter.
- ✓ Tjänstemannens ansvar, agerande och bemötande.
- ✓ Att belysa, analysera och beakta de mänskliga rättigheterna i det egna arbetet.

Utbildning i mänskliga rättigheter

För att säkerställa att alla anställda på Länsstyrelsen har dessa kompetenser är en introduktionsutbildning om jämställdhet, jämlikhet och mänskliga rättigheter obligatorisk för alla nyanställda. Alla anställda erbjöds mellan 2008 och 2012 även en fördjupad basutbildning på området. Basutbildningen är från 2014 digitaliserad och innehåller ett kunskapsunderlag med tillhörande fördjupningsfrågor.

Dessutom tillhandahåller enheten för social hållbarhet löpande olika kompenhöjande insatser inom områdena jämställdhet, anti-diskriminering, barns rättigheter, tillgänglighetsfrågor och folkhälsa som anställda på myndigheten har möjlighet att delta i. Enheten för social hållbarhet erbjuder också riktat stöd, till exempel inför verksamhetsplanering eller vid särskilda aktiviteter.

Handlingsplanens mål och syfte

Genom denna handlingsplan för jämställdhet och jämlikhet konkretiserar och effektiviserar Länsstyrelsen arbetet med mänskliga rättigheter. Handlingsplanen är utformad som ett stöd för samtliga enheter i att integrera ett rättighetsperspektiv i sin verksamhet.

- *Det övergripande målet* med handlingsplanen är att säkerställa att mänskliga rättigheter integreras i det dagliga arbetet inom samtliga sakområden på Länsstyrelsen.
- *Syftet* med handlingsplanen är att styra verksamheten så att det uppsatta målet uppnås. Handlingsplanen syftar även till att stärka kopplingen mellan de uppdrag som rör jämställdhet och Länsstyrelsens andra uppdrag kring mänskliga rättigheter.

Handlingsplanen gäller hela Länsstyrelsens verksamhet och innehåller övergripande indikatorer samt aktiviteter som varje enhet ska arbeta enskilt med. Aktiviteterna ska skrivas in i respektive enhets verksamhetsplan perioden 2015-2017. Handlingsplanen ska vara ett levande dokument som används och relateras till den dagliga verksamheten.

Upplägg

- De delar som rör uppdrag, indikatorer, strategier och verktyg gäller hela perioden 2014-2017.
- De delar som rör aktiviteter revideras i samband med den årliga verksamhetsplaneringen. Aktiviteterna rapporteras till enheten för social hållbarhet i samband med färdigställandet av respektive enhets verksamhetsplan.

Uppföljning och återrapportering

Handlingsplanens fyra övergripande indikatorer gäller för perioden 2015-2017. De enhetsspecifika aktiviteterna uppdateras av respektive enhet årligen i samband med verksamhetsplaneringen och rapporteras till enheten för social hållbarhet i samband med färdigställandet av verksamhetsplanen. Deadline för 2015 är 22 december.

Arbetet med handlingsplanen kommer att delrapporteras till regeringen i februari 2015 och 2016. Arbetet kommer också att mätas årsvis och rapporteras i samtliga årsredovisningar. Enheten för social hållbarhet ansvarar för att sammanställa och återrapportera arbetet.

Arbetet med handlingsplanen kommer att utvärderas 2017 för att undersöka i vilken grad insatserna har bidragit till att uppnå målet att integrera de mänskliga rättigheterna på Länsstyrelsen. Utvärderingen kommer att ligga som grund för myndighetens kommande plan för arbetet med jämställdhet och jämlikhet.

Uppdraget att ta fram en strategi för det externa arbetet med jämställdhetsintegrering redovisas separat (Regional strategi: [Jämställt Västra Götaland 2014-2017](#)).

Övergripande indikatorer

I allt kvalitets- och utvecklingsarbete är det viktigt att resultat efterfrågas och arbetet med integrering av mänskliga rättigheter utgör inget undantag. Att efterfråga resultat och utvärdera de åtgärder som genomförs är ett sätt att visa att frågan är prioriterad och av betydelse för verksamheten.

Länsstyrelsen har tagit fram fyra indikatorer för att mäta och följa upp arbetet med rättighetsfrågor i ordinarie styrsystem. En indikator är en mätbar företeelse som visar eller indikerar tillståndet på verksamhetsövergripande nivå. Genom att följa indikatorns utveckling kan vi skapa oss en uppfattning om i vilken riktning verksamheten utvecklas. De fyra indikatorerna överensstämmer med de fyra perspektiv som Länsstyrelsen har valt ut i styrning och uppföljning mot målbild *Länsstyrelsen 2017*. De enheter som är ansvariga för uppföljning är även ansvariga för att säkerställa målbilden i myndighetens styrkort, vilket ytterligare integrerar arbetet med jämställdhet och jämlikhet i ordinarie styrning och uppföljning. Indikatorerna kommer att revideras vid planperiodens slut 2017.

Individ och samhälle

Vid all kommunikation ska jämställdhet och jämlikhet beaktas. Målet är att antalet målgruppsanalyser för kommunikation utifrån ett rättighetsperspektiv ska öka årligen under perioden 2015-2017.

Ansvarig för uppföljning: informationsenheten.

Medarbetare

Länsstyrelsens personalsammansättning ska spegla samhällets mångfald. Målet är att andelen anställda med utländsk bakgrund ska öka till 20 procent 2017. Andelen kvinnor och män ska vara inom fördelningen 40-60 procent under samtliga år. Medelåldern ska inte öka.

Ansvarig för uppföljning: personalenheten. (NMI och statistik)

Verksamhet

Samtliga enheter ska arbeta med 5§ p.1-6 i länsstyrelseinstruktionen. Målet är att samtliga enheter 2015 ska redovisa arbete med minst tre av punkterna, där 5§ p.1 (jämställdhetsintegrering) är obligatorisk. 2017 ska samtliga enheter redovisa insatser inom samtliga punkter.

Ansvarig för uppföljning: staben.

Ekonomi

Fem perspektiv för mänskliga rättigheter (jämställdhet, barnperspektiv, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, folkhälsa och anti-diskriminering) ska beaktas när förfrågningsunderlag för formella upphandlingar tas fram. Målet är en ökad andel av formella upphandlingar där förfrågningsunderlaget beaktat perspektiven för mänskliga rättigheter under perioden 2015-2017.

Ansvarig för uppföljning: ekonomienheten.

Indikatorerna följs upp i Länsstyrelsens ordinarie uppföljningssystem. Arbetet kommer att mätas årsvis och rapporteras till regeringen i samtliga årsredovisningar under programtiden 2015-2017.

Strategier

Erfarenheterna från arbetet på Länsstyrelsen har genererat ett antal generella insikter i vad som krävs för att integrera ett rättighetsperspektiv i en verksamhet.

Det behövs:

1. Ett starkt, uttalat och tydligt *stöd från ledningen* som innebär att mänskliga rättigheter prioriteras.
2. *Centrala stöd- och kontrollfunktioner* som säkerställer att mänskliga rättigheter finns med i verksamhetsplaneringen.
3. *Kunskap* om mänskliga rättigheter bland medarbetare och kunskap om hur ett rättighetsbaserat arbete kan integreras i alla enheters verksamhet.
4. *Vilja att prioritera* mänskliga rättigheter på alla enheter, oberoende av tid, resurser och trender. (Länsstyrelsen Västra Götaland rapport 2012:68 s. 20)

Samtidigt som dessa fyra övergripande områden måste fortsätta att utvecklas, är det viktigt att analysera hur mänskliga rättigheter kan genomsyra det dagliga arbetet på varje enhet. I Länsstyrelsens dagliga arbete bör rättighetsperspektiv finnas med i:

- alla interna och externa insatser och beslut,
- och all intern och extern kommunikation.

Jämställdhets- och jämlikhetsintegrering

Jämställdhets- och jämlikhetsintegrering innebär att alla insatser från förslag och beslut till genomförande och utvärdering grundas i ett rättighetsperspektiv. En viktig princip är att rättighetsperspektivet är integrerat i det ordinarie arbetet. Målet är att säkerställa likvärdig service, resursfördelning och inflytande.

Intersektionell analys

Intersektionalitet är ett analysverktyg som används för att visa hur olika maktordningar hänger ihop och påverkar varandra. Människors möjlighet till makt och inflytande påverkas av en mängd faktorer som exempelvis kön, etnicitet, religion, ålder, sexuell orientering, socioekonomisk bakgrund, funktionsförmåga och geografi. Alla dessa faktorer samverkar utifrån en hierarkisk ordning i förhållande till de normer som råder i samhället. Ett framgångsrikt arbete för allas lika rättigheter beaktar samtliga dessa faktorer och hur de olika maktordningarna samverkar.

Målgruppsanalys

I en målgruppsanalys definieras målgruppen och målgruppens behov, därefter utformas verksamheter, beslut, kommunikationsstrategier etc. Målgruppsanalyser kan göras på samverkanspartner och leverantörer men handlar oftast om att göra analyser avseende de individer vars liv påverkas av myndighetens agerande och beslut. En grundlig målgruppsanalys har tre tydliga fördelar:

- Den säkerställer att underlaget, beslutet, prioriteringen, aktiviteten, kommunikationen etc. är väl genomtänkt och inte kränker någons rättighet.
- Den möjliggör en utveckling så att fler målgrupper kan ta del av samhälls-servicen.
- Den leder till bättre riktade insatser och aktiviteter som bidrar till ett mer inkluderande samhälle.

Verktyg för att integrera ett rättighetsperspektiv

Länsstyrelsen strävar efter att arbeta samlat med samtliga målgrupper som infattas i länsstyrelseinstruktionen § 5 punkt 1-6. Myndigheten har för arbetet utarbetat två modeller för målgruppsanalyser som integrerar ett rättighetsperspektiv som är anpassade till myndighets verksamhet.

Den ena är en metod för att integrera ett rättighetsperspektiv i myndighetens kommunikation. Det andra är en målgruppsanalys som är utformad för att användas vid verksamhetsplanering. Målet med dessa analysverktyg är att ett rättighetsperspektiv ska finnas med i alla interna och externa insatser och beslut samt i all intern och extern kommunikation.

Internt kunskapsunderlag om mänskliga rättigheter

Länsstyrelsen har tagit fram ett [internt kunskapsunderlag för mänskliga rättigheter](#) inom följande fokusområden: jämställdhet och jämställdhetsintegrering; barns rättigheter, barnperspektiv och barnkonsekvensanalyser; tillgänglighet och delaktighet för kvinnor och män med funktionsnedsättning; folkhälsa; diskriminering; diskriminering på grund av etnisk tillhörighet samt nationella minoriteters rättigheter.

1. Målgruppsanalys för kommunikation utifrån ett rättighetsperspektiv

Steg 1

1. Identifiera den målgrupp som nås i dag.
2. Beskriv hur kontakten med målgruppen ser ut i dag.
3. Undersök, om möjligt, hur den grupp som nås i dag upplever kontakten.

Förbättra!

Steg 2

1. Identifiera vem som borde nås. Är det rätt grupp som nås i dag? Finns ytterligare målgrupper av intresse att inkludera?
2. Undersök hur dessa målgrupper i så fall kan nås.

Besluta om nästa steg!

2. Målgruppsanalys för verksamhetsplanering utifrån rättighetsperspektiv

Målgruppsanalysen är konstruerad i syfte att användas vid verksamhetsplanering. Den är möjlig att använda vid allt från start av större projekt till kortare aktiviteter. Ansvariga inom varje verksamhetsområde går inför verksamhetsplaneringen igenom checklisten med stöd av hjälpfrågorna. I de fall där särskild hänsyn till en specifik målgrupp eller ett specifikt perspektiv bör tas, skrivs insatserna in i verksamhetsplanen.

Checklista inklusive hjälpfrågor inför verksamhetsplanering

Rättighetsperspektiv				
Delaktighet	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
<ul style="list-style-type: none">• Bör synpunkter tas in från berörda målgrupper?• Hur fördelas talarutrymmet och vem har tolkningsföreträde?• Hur kan målgruppens eller målgruppernas åsikter beaktas?				
Tillgänglighet	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
<ul style="list-style-type: none">• Har alla möjlighet att delta (utifrån fysisk och psykisk tillgänglighet)?• Är alla dokument tillgänglighetsanpassade (t.ex. tillgängliga pdf:er)?• Nås alla som bör nås? Bör kontaktvägar, nätverk och kanaler ses över?				
Diskriminering	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
<ul style="list-style-type: none">• Vem synliggörs respektive osynliggörs i detta uppdrag?• Vems/vilkas perspektiv blir viktiga?• Är det rimligt att någon eller några exkluderas?				
Hälsa	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
<ul style="list-style-type: none">• Påverkas människors hälsa, direkt eller indirekt, av detta uppdrag?• Riskerar verksamheten eller insatser inom uppdraget att leda till ojämlikhet i hälsa mellan olika grupper?• Lyfts trygghetsfrågan ur ett jämställdhets-, barn- eller ungdomsperspektiv?				
Övrigt	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
<ul style="list-style-type: none">• Finns det andra viktiga perspektiv med koppling till människors lika rättigheter som bör hanteras?• Hur kan dessa perspektiv i så fall beaktas?				

Målgrupper				
Kvinnor och män	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
<ul style="list-style-type: none">• Finns könsuppdelad statistik med koppling till detta uppdrag? Analyseras den?• Hur kan kvinnors och mäns olika förutsättningar och rättigheter beaktas?• Kan kvinnors och mäns åsikter samlas in och beaktas i detta uppdrag?				
Flickor och pojkar (0-18 år)	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
<ul style="list-style-type: none">• Berörs flickor och pojkar av detta uppdrag, direkt eller indirekt?• Har hänsyn tagits till flickors och pojkars bästa? Om inte hur kan det göras?• Kan flickors och pojkars åsikter samlas in och beaktas i detta uppdrag?				
Personer med funktionsnedsättning	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
<ul style="list-style-type: none">• Berörs kvinnor och män med funktionsnedsättning av detta uppdrag, direkt eller indirekt?• Hur kan målgruppens förutsättningar och rättigheter beaktas när det gäller tillgänglighetsanpassning för kvinnor och män med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar?• Kan målgruppens åsikter samlas in och beaktas i detta uppdrag?				
Etnisk tillhörighet/utländsk bakgrund	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
<ul style="list-style-type: none">• Bör detta uppdrag belysas utifrån diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet eller utifrån faktorer med koppling till svensk eller utländsk bakgrund?• Kan åsikter utifrån detta perspektiv samlas in och beaktas i detta uppdrag?• Bör information översättas till något eller några språk?				
Andra diskrimineringsgrunder	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
(könsidentitet, ålder, sexuell orientering, religion) <ul style="list-style-type: none">• Berörs någon eller några av dessa målgrupper av detta uppdrag, direkt eller indirekt?• Hur kan hänsyn tas till målgruppernas förutsättningar?• Kan någon/några av målgruppernas synpunkter samlas in och beaktas i detta uppdrag?				
Nationella minoriteter	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
(judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar) <ul style="list-style-type: none">• Berör detta uppdrag nationella minoriteters situation och förutsättningar, direkt eller indirekt?• Kan synpunkter från någon eller några av de nationella minoriteterna samlas in och beaktas i detta uppdrag?• Bör information översättas till något eller några av de nationella minoritetsspråken?				
Socioekonomisk bakgrund	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
<ul style="list-style-type: none">• Bör detta uppdrag belysas utifrån kvinnors och mäns socioekonomiska bakgrund?• Bör hänsyn tas till socioekonomiskt utsatta gruppers förutsättningar och rättigheter?• Kan åsikter från kvinnor och män i socioekonomiskt utsatta grupper/bostadsområden samlas in och beaktas?				
Övriga målgrupper	Krävs särskild hänsyn?	Ja		Nej
(t.ex. med koppling till psykisk sjukdom, våld, missbruk, hemlöshet) <ul style="list-style-type: none">• Finns andra målgrupper som berörs särskilt av denna fråga?• Hur kan hänsyn tas till målgruppernas förutsättningar och behov?• Kan någon eller några av dessa målgruppers åsikter tas in och beaktas?				

Andra verktyg och arbetsmetoder

1. Könskonsekvensanalys

Att göra en könskonsekvensanalys innebär att analysera olika potentiella effekter för kvinnor och män innan beslut fattas om exempelvis mål, strategier och resursfördelning.

I en könskonsekvensanalys kan följande frågor ställas:

- Hur fördelas resurserna mellan kvinnor och män i målgruppen?
- Har både kvinnors och mäns erfarenheter och förutsättningar legat till grund för hur verksamheten är utformad?
- Hur skulle verksamheten förändras om kvinnors och mäns erfarenheter inkluderades?

Att könsuppdelad all statistik är ett första steg för att göra könskonsekvensanalyser. En sådan uppdelning är dock inte tillräcklig, utan det krävs att statistiken analyseras utifrån kön. Det finns ett stort antal analysinstrument för att integrera jämställdhet i det dagliga arbetet, till exempel 4R – se tipsruta och läs vidare i [länsstyrelsernas metodmaterial GÖR!](#) eller på resursportalen [jämställ.nu](#).

TIPS

[Könsuppdelad statistik – ett nödvändigt medel för jämställdhetsanalys](#), Statistiska centralbyrån (2004).

[Jämställ.nu – allt om jämställdhetsintegrering](#), en nationell resurs för jämställdhet med aktuell information, forskning, praktiska exempel och verktyg.

[GÖR! – Samlade metoder för jämställdhetsintegrering från ESF Jämt](#), Länsstyrelserna (2012).

4R

Metoden kartlägger och analyserar verksamhet ur ett jämställdhetsperspektiv. Tanken är att ta reda på hur verksamheten styrs och på vilket sätt den behöver förändras för att kvinnors och mäns behov ska tillgodoses. Den huvudsakliga frågan som besvaras är: Vem får vad och på vilka villkor? Utifrån kunskapen om detta går det att ta steget vidare för att möjliggöra förbättring.

R1 Representation – kartlägg representationen

R2 Resurser – kartlägg fördelning av resurser

R3 Realia – analysera villkoren

R4 Realisera – formulera nya mål och åtgärder

2. Barnkonsekvensanalys

Med hjälp av barnkonsekvensanalyser kan beslutsfattare säkra att ett barnperspektiv finns med i besluten. Syftet är att både på kort och lång sikt förbättra barns och ungas levnadsvillkor. En barnkonsekvensanalys är en förhandsprövning av vilka konsekvenser ett beslut som berör barn kan få för dem – individuellt eller i grupp. Det handlar om att kartlägga, beskriva och analysera barns behov i förhållande till

andra intressen. Det handlar även om att i beslutsprocessen involvera berörda barn och ungdomar.

Under ärendehantering och i beslutsprocessen kan följande frågor ställas och redovisas i beslutet:

- På vilket sätt, direkt eller indirekt, berörs barn och unga av denna fråga?
- Kan barns och ungas egna åsikter tas tillvara i denna fråga?

[Faktablad om barnkonsekvensanalys](#)

3. Motverka diskriminering

Enligt diskrimineringslagen är det förbjudet att diskriminera människor utifrån kön, etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell orientering, funktionsförmåga, ålder, könsöverskridande identitet eller könsöverskridande uttryck.

Arbeta objektivt – undvik ”magkänslan”!

Diskriminering orsakas ofta av omedvetna processer. För att motverka diskriminering är det därför viktigt att basera bedömningar på objektiva kriterier och undvika känslomässiga och subjektiva värderingar. Att exempelvis ”lita på magkänslan” riskerar att cementera rådande strukturer.

Tips på frågor att ha med i det dagliga arbetet mot diskriminering:

- **Yttranden** – Tar vi hänsyn till och synliggör olika gruppers situation?
- **Rekryteringsprocesser** – Har vi säkerställt kompetensbaserad rekrytering? Vilka kanaler används för att nå ut med information om aktuella tjänster?
- **Informationsspridning** – Vilka informationskanaler används? Nås alla grupper? Är information tillgänglig?
- **Texter** – Är informationen tillgänglig? Används stereotypa beskrivningar av individer eller grupper? Speglar texten samhällets mångfald?
- **Bildgestaltning** – Används stereotypa gestaltningar av olika grupper? Representerar bilderna samhällets mångfald?

Etnisk diskriminering

[Diskrimineringsombudsmannen](#) har tagit fram material kring etnisk diskriminering, bland annat en handbok för aktiva åtgärder i arbetslivet med en arbetsmodell för lika rättigheter och möjligheter. [Handbok för aktiva åtgärder i arbetslivet.](#)

4. Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Myndigheten för tillgänglighet har tagit fram ett material om hur vi kan arbeta för att skapa en ökad tillgänglighet. Materialet innehåller områden som tillgänglig verksamhet, tillgänglig information och tillgängliga lokaler. [Myndigheten för tillgänglighets material Gör tillgängligt](#)

Västra Götalandsregionen har tagit fram olika praktiska verktyg för att öka tillgängligheten, bland annat [Tillgänglighetsdatabasen](#). Där ges privata och offentliga

verksamheter verktyg för att inventera den fysiska tillgängligheten, upprätta åtgärdsplaner och informera om tillgängligheten i lokalerna.

Relevanta styrdokument

Använd gärna andra regionala styrdokument som resurs och inspiration i arbetet. Exempel på styrdokument att titta närmare på kan vara:

- [En mötesplats i världen – Kulturstrategi för Västra Götaland 2012-](#)
- [Handlingsplan för arbetet år 2013-2015 med den europeiska deklARATIONEN om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå \(CEMR-deklARATIONEN\)](#)
- [Jämställdhet gör skillnad – handlingsplan för jämställd regional tillväxt 2012-2014](#)
- [Regional strategi för Alkohol, Narkotika, Dopning och Tobak 2013-2015](#)
- [Samling för social hållbarhet – åtgärder för jämlik hälsa i Västra Götaland](#)
- [Tillgängliga och användbara miljöer. Västra Götalandsregionens riktlinjer och standard för fysisk tillgänglighet](#)
- [Vision Västra Götaland – Det goda livet](#)
- [Västra Götaland 2020 - Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020](#)

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Aktiviteter - Underlag inför VP-planering 2015

Från planeringsdirektivet 2015

”Samtliga enheter förväntas avsätta tid och resurser för att bidra i det gemensamma arbetet på Länsstyrelsen, exempelvis miljöledning och verksamhetsintegrering av mänskliga rättigheter [...]. Under 2013 konkretiserade Länsstyrelsen arbetet med mänskliga rättigheter genom en handlingsplan för jämställdhet och jämlikhet. Handlingsplanen innefattar övergripande indikatorer fram till 2017 samt gemensamma och enhetsspecifika prioriterade aktiviteter som definieras årsvis. Inför 2015 ska varje enhet se över och integrera dessa aktiviteter i sin verksamhetsplan.”

Aktivitetserna är indelade i tre kategorier:

1. Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter.
2. Beslutade aktiviteter enligt strategi [Jämställt Västra Götaland 2014-2017](#)
3. Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015
(framtagna av respektive enhet i samråd med ESH)

De enhetsspecifika aktiviteter som beslutas rapporteras till enheten för social hållbarhet i samband med färdigställandet av respektive enhets verksamhetsplan. Deadline för 2015 är 22 december. Enheten för social hållbarhet erbjuder stöd i arbetet med att ta fram aktiviteter, exempelvis på planeringsdagar, APT eller liknande.

Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter

- Gör målgruppsanalyser utifrån 5§ p.1-6 i länsstyrelseinstruktionen vid verksamhetsplaneringen (se sidan 13-14 i handlingsplanen).
- Arbeta för att öka antalet målgruppsanalyserer för kommunikation utifrån ett rättighetsperspektiv.
- I de fall enheten tar fram individbaserad statistik, se till att den är könsuppdelad och analyseras utifrån kön.
- Arbeta för att inga medarbetare utsätts för mobbning och trakasserier.
- Arbeta för att Länsstyrelsens personalsammansättning speglar samhällets mångfald. Jämfört med befolkningen i Västra Götaland så behöver vi öka andelen som har utländsk bakgrund. Vi behöver även arbeta för att andelen kvinnor och män ska vara mellan 40 och 60 procent samt att medelåldern inte ska öka.
- Vid upphandlingar beakta de fem perspektiven för mänskliga rättigheter: jämställdhet, barnperspektiv, folkhälsa, antidiskriminering och tillgänglighet för kvinnor och män med funktionsnedsättning.
- Beakta jämställdhetsperspektivet i gruppammansättningar där enheten tar initiativ till bildandet av en grupp.
- Delta vid kompetensutvecklingsinsatser inom jämställdhet och jämlikhet.
- Beakta ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv vid yttranden, remisser med mera.
- Analysera enhetens kontakter med invånare för att säkerställa ett likvärdigt bemötande oavsett kön, etnicitet, ålder eller funktionsförmåga.
- Vid arrangemang och konferenser, använd [Myndigheten för delaktighets checklista för tillgängliga konferenser](#)

Aktiviteter enhetsvis

Ekonomienheten

Ekonomienheten har styrande, stödjande och operativa uppdrag inom Länsstyrelsen. De styrande och stödjande verksamheterna omfattar finansiell planering och uppföljning, ekonomiadministration, inkluderande övergripande redovisning, leverantörsreskontra och kund/inkomster samt inköp och upphandling. Ekonomienheten har även som uppdrag att betala ut lönegaranti till anställda i företag som gått i konkurs eller är under rekonstruktion. Enheten hanterar även kundfordringar och bemöter ofta människor som har bekymmer med ekonomin eller som har djur som far illa. Enhetens handläggning av lönegarantiutbetalningar och kundfordringar ska ske rättsäkert och med respekt för den enskilde oavsett kön, etnicitet samt andra diskrimineringsgrunder.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Beslutade aktiviteter enligt strategi [Jämställt Västra Götaland 2014-2017](#)

- Verka för jämställdhetsintegrering av budgetprocesser genom att medverka i det regionala samverkansrådet för metodutveckling och erfarenhetsutbyte som sammankallas av Länsstyrelsen (enheten för social hållbarhet).

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015 (framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Genomför processkartläggning av lönegarantin där målgrupperna kartläggs och analyseras utifrån ett jämställdhets- och barnperspektiv.
- I arbetet med kundfordringar, se över och följ upp hur ärenden för avskrivning hanteras utifrån ett jämställdhets- och barnperspektiv.
- Verka för tillgänglighet och klarspråk genom:
 - Information på lätt svenska.
 - Information på flera språk.
 - Tillgänglighet i interna utbildningar.
 - Att utforma standardformulär för klarspråk i kommunikation om förfallna fakturor.
 - Att se över tillgänglighet och klarspråk i betalningssystemen.
 - Att se över alla enhetens policys/riktlinjer och dokumentation utifrån tillgänglighetsperspektiv och klarspråk.

TIPS

SKL:s rapport [Upphandling för jämställdhet – Jämställdhet som kvalitetskrav i LOU och LOV](#) klargör de juridiska möjligheterna att ställa jämställdhetskrav vid upphandling och ger konkreta exempel på hur det kan se ut i verkligheten.

Informationsenheten

Informationsenheten ansvarar för Länsstyrelsens strategiska kommunikationsplanering och för övergripande intern och extern kommunikation. Enheten tar med perspektivet mänskliga rättigheter i arbetet på flera plan. Pressansvarig reflekterar regelbundet över andelen kvinnor och män och efterfrågar vid behov alternativa representanter för att balansera representationen. I samband med redaktionellt stöd arbetar enheten med att bilderna ska spegla mångfalden i samhället. Målet med bildvalen är att kvinnor, män, flickor och pojkar med olika bakgrunder finns representerade. I arbetet med att stödja enheternas kommunikation finns perspektivet mänskliga rättigheter med. Att utveckla tillgängligheten på webben är ett annat prioriterat område.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015 (framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Genomför årliga analyser av bilderna på insidan och externa webben utifrån ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv
- Säkerställ att bilder är kvantitativt och kvalitativt analyserade ur ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv.
- Genomför fortsatt kvalitetssäkring av tidningen Länsfokus ur ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv, genom kvantitativ och kvalitativ analys av texter (innehåll, författare), bilder (representation, illustration) och produktion (redaktion med mera).
- Tillgängliggör samtlig information och dokumentation på interna och externa webben genom att:
 - Följa den internationella standarden WCAG 2.0.
 - Tillhandahålla information på minoritetsspråken
 - Uppdatera med information om tolkcentralen på externa hemsidan
- Säkerställ att webbplatsen, tjänsterna och interna arbetssystem med webbgränssnitt är tekniskt rätt uppbyggda, överskådliga och har tydlig struktur, har ett begripligt och enkelt språk som är anpassat för att läsas på skärm. Varje avsnitt ska även inledas med en kort sammanfattning, ha en formgivning som ger bästa möjliga läsbarhet samt ha grundläggande information verksamheten i alternativa format.
- Hjälp till självhjälp för att medarbetarna ska använda Länsstyrelsens mallar för rapporter och inbjudningar.
- Verka för att tillgänglighetsanpassa rapporter och publikationer som ligger utanför mallarna.
- Arbeta för att klarspråk genomsyrar all information på Länsstyrelsen. Till exempel ska kvinnor och män med funktionsnedsättning, flickor och pojkar samt äldre kvinnor och män kunna ta till sig informationen.

TIPS

www.alltarmojligt.com

www.funkanu.se

www.tolkcentralen.se

IT-enheten

Länsstyrelsernas IT-enhet stödjer Sveriges 21 länsstyrelser med IT bland annat via en intern servicedesk. IT-enhetens cirka 130 medarbetare finns placerade på 26 orter i landet och arbetar bland annat som systemspecialister, förvaltningsledare, IT-arkitekter och systemtekniker.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015

(framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Fördjupad klarspråksutbildning för alla medarbetare på enheten som möter Länsstyrelsens verksamhet på daglig basis.
- Tillgängliggör texter i svarsmejl från beställnings- och servicedelen.
- Ta fram checklista med kravexempel på användbarhet och tillgänglighet vid beställning och utveckling av nya IT-stöd.
- Uppmana till att på länsstyrelsegemensam nivå kontinuerligt formulera insatsområden till varje års uppdragsdirektiv som beaktar sociala hållbarhetsperspektiv, särskilt jämställdhet och jämlikhet.
- Verka för att miljöcertifierade leverantörer som garanterar destruktion/återvinning enligt principer för mänskliga rättigheter används vid upphandling av hårdvaruleverantörer (i samverkan med Kammarkollegiet).
- Verka för att Länsstyrelsen vid upphandling av hårdvaror ställer krav på redovisning av miljövänliga komponenter och jämställd och jämlik arbetsmiljö samt beaktande av barnperspektiv (i samverkan med Kammarkollegiet).
- Ta fram, sprid och använd checklistor som säkerställer att jämställdhet, jämlikhet, barnperspektiv, tillgänglighet och folkhälsa beaktas och används i det dagliga arbetet, exempelvis checklistor för inköp, tillgänglighet och grön IT.

Personalenheten

Personalenheten verkar bland annat för att Länsstyrelsen har en god och hälsofrämjande arbetsmiljö och är en arbetsplats som kännetecknas av mångfald med lika rättigheter och möjligheter.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Beslutade aktiviteter enligt strategi [Jämställt Västra Götaland 2014-2017](#)

- Genomför kunskapshöjande insatser och förbättrade rutiner för jämställd och icke-diskriminerande rekrytering
- Inför heltid som norm och möjlighet till deltid vid utlysning av nya tjänster.
- Se över och åtgärda strukturella löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken samt oskäligen löneskillnader mellan yrkesgrupper.
- Säkerställ kunskap och rutiner för att erbjuda adekvat stöd till personal som lever med våld genom att vidareutveckla arbetsmiljöarbetet.

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015 (framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Verka för att Länsstyrelsen underlättar för småbarnsföräldrar att kombinera lönearbete med obetalt hem- och omsorgsarbete genom att inrätta rutiner för:
 - Att förlägga mötestider mellan klockan 09 och 15.
 - Att skicka ut underlag i god tid, för att det ska finnas fler möjliga tidpunkter att läsa dem.
 - En långsiktig planering av mötestider i samråd med alla deltagare, så att de inte krockar med skolavslutningar eller annat.
- Fortsatt arbete med att underlätta för småbarnsföräldrar genom att ta fram rutiner för möjlighet till hemarbete, utökad flexram och teknik (till exempel telefoni, vpn, bärbara datorer och lync).
- Uppmuntra till ett jämställt uttag av föräldraförsäkring samt tillfällig föräldrapenning vid vård av sjukt barn.
- Se över riktlinjer och policies inom personalområdet – lika behandling utifrån kön, utländsk bakgrund och ålder.
- Följ upp utfallet av rekryteringar utifrån kön, ålder och utländsk bakgrund samt analysera resultatet.
- Fortsatt arbete med lönekartläggningar inom Länsstyrelsen.
- Följ upp andelen sjukskrivningar på Länsstyrelsen och analysera utifrån kön, ålder och yrkeskategori samt inför åtgärder för att motverka sjukskrivning.
- Genomför gemensamma aktiviteter årligen för att driva arbetet med lika rättigheter och möjligheter framåt i personalrelaterade frågor.
- Se över möjligheterna för Länsstyrelsen att ta emot praktikant/er med utländsk bakgrund.
- Anordna aktivitet för att belysa frågor kring utsatthet för hot och våld i tjänsten, till exempel för djurskyddskontrollanter som gör hembesök.

Staben

Staben arbetar på uppdrag av länsledningen och utvecklar och stärker Länsstyrelsens kontakter med omvärlden. Enheten bidrar också med helhetssyn inom myndigheten och förmedlar länsledningens styrning. Arbetet innebär allt ifrån att bistå med sakkunskap till ledningen till omvärldsbevakning. Staben ansvarar även för att regler och beslut som försäkrar individens rättigheter gentemot myndigheten samt att en god offentlighetsstruktur följs. Det sker exempelvis genom stöd och styrning i ärendeutlämning, diarieföring och arkivering inom flera verksamhetsområden.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Beslutade aktiviteter enligt strategi [Jämställt Västra Götaland 2014-2017](#)

- Jämställdhetsintegrera kriterier och ansökningsprocesser vid bedömning av innovationer och affärsidéer hos individer och företag som söker utvecklingsmedel.

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015 (framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Jämställdhets- och jämlikhetsintegrera alla nystartade projekt med stöd av enheten för social hållbarhet.
- Vid beviljande av medel ska fem perspektiv för mänskliga rättigheter beaktas: jämställdhet, barnperspektiv, folkhälsa, tillgänglighet för kvinnor och män med funktionsnedsättning samt att motverka alla former av diskriminering.
- Följ upp om vissa projekt missgynnas och analysera vad det i så fall beror på.
- Ha i åtanke hur mycket tid det läggs på olika ärenden. Finns det skillnader vid förfrågningar från kvinnor och män? Finns det skillnader i hur mycket tid som läggs på olika ärenden? Följs upp tertialvis i samband med ordinarie uppföljning.
- Verka för att mallar i Platina utformas så att det går att fylla i ”kvinna”, ”man”, ”juridisk person” samt ”definierar mig inte enligt tvåkönsnormen”.
- Arbeta löpande med hur staben kan bli lättare att nå och förstå.
- Se över rutiner som ytterligare stärker att alla kan ta del av allmänna handlingar genom förbättrat bemötande och redovisning av arkiven som gör handlingarna lätta att hitta nu och för kommande generationer.

Enheten för skydd och säkerhet

Enheten för skydd och säkerhet arbetar för att skapa ett säkrare och mindre sårbart samhälle utifrån flera lagstiftningar. Enhetens sakområdesansvar ligger inom krisberedskap, samhällsplanering och skydd mot olyckor. Arbetet syftar till att behandla alla människor lika. För att säkerställa detta arbetar enheten med att kvalitetssäkra handläggning, mötesrutiner samt tillsyn och uppföljning där principerna för jämställdhet och jämlikhet beaktas.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015

(framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Lyft frågor om jämställdhet och jämlikhet i arbetet med detalj- och översiktsplaner, exempelvis genom framtagande och/eller granskning av checklistor.
- Stöd till kommunerna att beakta jämställdhets- och jämlikhetsperspektiven inom ”rådgivning och information”, ”temadagar”, ”utbildnings- och övningsverksamhet” och inom ”tillsyn”.
- Tydliggör kopplingar mellan klimatförändringar och kopplingen till människors hälsa och säkerhet, särskilt ur ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv.
- Se över arbetet med tillsyn av räddningstjänsten utifrån jämställdhet och jämlikhet.
- Vid uppföljningsbesök kring lagen om extraordinära händelser inkludera minst en fråga som kopplas till kommunernas integrering av jämställdhetsperspektivet och beredskapsperspektivet.
- Beakta jämställdhet och jämlikhet i risk- och sårbarhetsanalyser, till exempel i samråd med och i återkoppling till kommunerna.
- Integrera arbetet med sociala risker i Länsstyrelsens ordinarie arbete med risk- och sårbarhetsanalyser och analysera ur ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv.
- Efter gedigen målgruppsanalys involvera aktuella målgrupper i risk- och sårbarhetsanalyser för att få invånarperspektiv på verksamheten.
- Efter gedigen målgruppsanalys inför minst ett förslag som är förankrat hos invånare i Västra Götaland.
- Stärk barnperspektivet i fråga om säkerhet och brandskydd vid lekplatser för flickor och pojkar.

TIPS

[Jämställdhetsintegrerat nationellt metodstöd för tillsyn av LSO](#)

Enheten för social hållbarhet

Enheten ansvarar för frågor som rör mänskliga rättigheter, barns rättigheter, anti-diskriminering, jämställdhet inklusive mäns våld mot kvinnor, förebyggande folkhälsoarbete och tillsyn inom alkohol, tobak, dopning och narkotika (ANDT), flyktingmottagande och integration samt tvärssektoriell bevakning av sociala välfärdsfrågor. Enheten strävar efter att öka förutsättningarna för att med ett samlat grepp utveckla ett socialt hållbart, jämställt och jämlikt Västra Götaland. Enheten beaktar och säkerställer att jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv genomsyrar allt arbete som bedrivs vid enheten – externt såväl som internt.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Beslutade aktiviteter enligt strategi [Jämställt Västra Götaland 2014-2017](#)

- Inrätta rutiner för metod- och kunskapsöverföring i jämställdhets- och hälsofrågor.
- Inrätta rutiner för att erbjuda normkritiska utbildningar för personal inom folkhälsa om hur könsskillnader i levnadsvillkor påverkar hälsan.
- Utveckla och sprid kunskap om strategier för att hantera stress, särskilt riktat till unga kvinnor och unga män.
- Utveckla de jämställdhetsnätverk som samordnas av Länsstyrelsen som plattform för samverkan, erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning (i samverkan med Västra Götalandsregionen, myndigheter, kommuner, idéburen sektor).
- Koppla samman befintlig regional samverkan mot mäns våld mot kvinnor med regionala nätverk för jämställdhetsintegrering.
- Samordna jämställdhetsintegrering av budgetprocesser genom att inrätta ett samverkansråd för metodutveckling och erfarenhetsutbyte (i samverkan med Västra Götalandsregionen, myndigheter, kommuner, idéburen sektor).
- Inrätta likvärdiga rutiner, stöd och behandlingsinsatser i hela länet för våldsutsatta, barn som lever med våld och våldsutövare genom att:
 - Samordna och samarrangera kunskap- och kompetensutvecklingsinsatser (i samverkan med Västra Götalandsregionen, rättsväsende, kommuner, idéburen sektor).
 - Säkerställ tillgång till riktlinjer för att fråga om våld rutinmässigt och på indikation (i samverkan med Västra Götalandsregionen).
 - Tillhandahåll kunskap till yrkesverksamma för att identifiera tecken på våldsutsatthet (i samverkan med Västra Götalandsregionen, kommuner, idéburen sektor).
 - Tillhandahåll handledning till personal som arbetar med att stödja våldsutsatta (i samverkan med Västra Götalandsregionen).
- Genomför utbildningsinsatser för yrkesverksamma om hur samhällets skydd för särskilt utsatta grupper kan stärkas (i samverkan med Västra Götalandsregionen, kommuner, rättsväsende, högskolor och universitet, idéburen sektor).
- Inventera rutiner för att förebygga och upptäcka våld som utövas av vårdgivare och anhörigvårdare (i samverkan med kommuner).

- Genomför utbildningsinsatser om internet som arena för grooming, sex mot ersättning, prostitution och människohandel för sexuella ändamål (i samverkan med Västra Götalandsregionen, rättsväsende, kommuner).
- Tillgodose behov av skyddat boende för kvinnor, män, flickor och pojkar som lever med hedersrelaterat våld och förtryck (i samverkan med kommuner).
- Stärk samverkan med kommunerna genom att upprätta kontaktytor för erfarenhetsutbyte i fråga om:
 - Boende.
 - Riskbedömningar (i samverkan med rättsväsendet).
- Bidra med metod- och kunskapsunderlag för att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering på kommunal och regional nivå (i samverkan med Västra Götalandsregionen, myndigheter, kommuner, idéburen sektor).
- Erbjud kompetensutveckling till företagsfrämjande aktörer för att öka kunskaperna om jämställdhetsintegrering (i samverkan med Västra Götalandsregionen, myndigheter, kommuner, idéburen sektor).
- Genomför enkätundersökning och intervjuer med nätverksdeltagare och deltagare i det tvärssektoriella rådet kring jämställdhetsintegrering av budgetprocesser för att undersöka hur nätverket har bidragit till jämställdhetsintegrering i Västra Götaland.
- Sammanställ vilka metod- och kunskapsunderlag i fråga om jämställdhetsintegrering som varit till användning för aktörerna.

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015

- Jämställdhetsintegrera ansöknings- och beslutsprocesser vid fördelning av projektmedel för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck och §37-medel samt följ upp och utvärdera resultaten.
- Stärk samverkan mellan social hållbarhet och vattenfrågor, klimatanpassning och miljömål genom att delta i tvärssektoriella grupper (i samverkan med enheten för skydd och säkerhet, samhällsbyggnadsenheten, staben, naturvårdsenheten och vattenvårdsenheten).
- Säkerställ att jämställdhet och jämlikhet beaktas när Länsstyrelsen ger synpunkter på kommunernas översiktsplaner (i samverkan med samhällsbyggnadsenheten).
- Säkerställ att jämställdhet och jämlikhet beaktas när projektkontoret startar nya projekt, under projektets gång samt vid slutrapportering (i samverkan med staben).
- Stöd samtliga enheter på Länsstyrelsen i fråga om 5§ länsstyrelseinstruktionen och RB 83 - 2014 (i samverkan med samtliga enheter).
- Löpande anordna konferenser och kunskapsutvecklingstillfällen internt och externt för att främja jämställdhets- och jämlikhetsintegrering på Länsstyrelsen och i länet.

Kulturmiljöenheten

Enheten fattar beslut enligt kulturmiljölagen beträffande fornlämningar, byggnader och kyrkor. Kulturmiljöenhetens uppdrag är även att tillvarata kulturarvet i den fysiska planeringen och att lämna bidrag till vård av kulturmiljöer. Enheten bedriver även projekt som har bäring på till exempel riksintressen, information om kulturarvet och deltar i länsövergripande samarbeten.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015 (framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Beakta olika perspektiv för mänskliga rättigheter vid översyn av enhetens arbete med olika bidrag.
- Beakta jämställdhet och jämlikhet vid beställning av konsulttjänster och kulturhistoriska underlag.
- Se över skyltning ur ett jämställdhets-, jämlikhets- och barnperspektiv.
- Se över möjligheten att bidra med information till Tillgänglighetsdatabasen som drivs av Västra Götalandsregionen.
- Se över den fysiska tillgängligheten vid kulturminnesplatser,
- Se över hur enheten arbetar med att förnya och öka intresset för kulturarvet och vilka typer av kulturarv Länsstyrelsen bidrar till att bevara.
- Se över tillgänglighet i fråga om information på webbplatsen samt tillgängliggör digital information för barn.
- Se över möjligheten att beakta olika perspektiv för mänskliga rättigheter när Länsstyrelsen väljer att lyfta fram och bevilja bidrag till (till exempel i fråga om byggnadsvård, byggnadsminnen, kyrkor, Hus med historia, forn- och kulturlandskapsvård samt kulturreservat).
- Se över vilka kopplingar som kan göras till jämställdhet, jämlikhet och tillgänglighet i besöksmål i Världsarvet.

TIPS

Lyfts miljöer där både kvinnor, män, flickor och pojkar varit verksamma? Beaktas klassperspektiv? Olika befolkningsgrupper, till exempel resandefolket?

Landsbygdsenheten

Landsbygdsenheten verkar för att regeringens mål med landsbygdsutveckling uppfylls. Arbetet innefattar ett effektivt och rättsäkert genomförande av jordbrukarstödsprocessen och landsbygdsprogrammet. För att tillgängliggöra jordbrukarstöden och stöden inom landsbygdsprogrammet till grupper som tidigare varit underrepresenterade arbetar landsbygdsenheten med prioriterade målgrupper. Genom riktad kommunikation och särskilda insatser ska kvinnor, utrikes födda och unga få information om landsbygdsprogrammets möjligheter.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Beslutade aktiviteter enligt strategi [Jämställt Västra Götaland 2014-2017](#)

- Främja kvinnors företagande på landsbygden genom Landsbygdsprogrammet 2014-2020.
- Kartlägg och analysera andelen beviljade stöd till kvinnors företagande inom Landsbygdsprogrammet 2014-2020.
- Verka för jämställdhetsintegrerade kriterier och ansökningsprocesser vid bedömning av ansökningar till landsbygdsprogrammet samt vid ansökningar om regionala utvecklingsmedel.
- Verka för att erbjuda kompetensutveckling till företagsfrämjande aktörer för att öka kunskaperna om jämställdhetsintegrering.
- Verka för att sammanställa jämställdhetsintegrerade rutiner för bedömning av ansökningar till landsbygdsprogrammet.

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015 (framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Se över rutiner för informationsspridning för att nå mottagare som inte i första hand nås via befintliga informationsvägar.
- Integrera frågor om jämställdhet och jämlikhet i de urvalskriterier som tas fram inom den regionala handlingsplanen för landsbygdsprogrammet.
- Se över möjligheten att ge särskilt stöd till företag eller projekt som på olika sätt främjar jämställdhet.
- Utveckla samarbetet med enheten för social hållbarhet om integrationsfrågor på landsbygden.
- Jämställdhets- och jämlikhetsintegrera alla nystartade projekt med stöd av enheten för social hållbarhet.
- Sprid information om att det finns medel att söka för att stärka det regionala arbetet med jämställdhet och jämlikhet (så kallade 1:1-medel).
- Säkerställ och kvalitetssäkra register som används vid utskick (till exempel för kurser och rådgivning) så att inbjudan riktas till både kvinnor och män i hushållet.
- Utveckla rutiner vid tillsyn och/eller rådgivning för att uppmärksamma missförhållanden som rör barn och agera ändamålsenligt på dessa.
- Översätt bekräftelsebrev och/eller annat informationsmaterial till fler språk än svenska.

Miljöskydds-enheten

Miljöbalken ska tillämpas så att miljön och människors hälsa skyddas mot skador och olägenhet. I verksamhet som rör tillståndsprövning respektive tillsyn av miljöfarlig verksamhet samt uppdrag om förorenade områden och miljöövervakning ska påverkan på människors hälsa alltid beaktas. Detsamma gäller vid Miljöskydds-enhetens medverkan i infrastruktur- och planärenden. Hänsyn ska tas till personer som kan vara särskilt utsatta, till exempel flickor och pojkar eller kvinnor och män med olika typer av funktionsnedsättningar.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015 (framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Beakta barnperspektivet och grupper med svagt samhälleligt skydd i bullefrågor.
- Stärk arbetet med barnperspektivet i tillsynsarbetet.
- Implementera erfarenheter från Tillsynsutveckling Väst-projektet på enheten, särskilt i fråga om jämställdhetsintegrering.
- Vidarutveckla samarbetet mellan enheten för social hållbarhet och miljöskydds-enheten ifråga om nyanländas etablering och samhällsorientering för nyanlända.
- Stärk kopplingarna mellan miljöskydds-enheten och samhällsbyggnads-enheten i arbetet med samhällsplanering utifrån portalparagrafen i plan- och bygglagen (i samverkan med samhällsbyggnads-enheten).
- Förbättra webben så att invånare och verksamhetsutövare lättare kan hitta den information de behöver.
- Skriv beslut i klarspråk, på lätt svenska.
- Verka för att den icke-tekniska beskrivningen som ska ingå i en tillstånds-ansökans miljökonsekvensbeskrivning är tillräckligt omfattande och lätt-förståelig.
- Under målet ”God bebyggd miljö” arbeta för följande regionala mål under delmålet ”God vardagsmiljö”: ”De socioekonomiska skillnaderna mellan olika kommuner och stadsdelar ska minska” (i samverkan med samhällsbyggnads-enheten).

TIPS

Använd portalen www.informationsverige.se för att ge vägledning till kommuner eller enskilda. Informationsverige är länsstyrelsernas gemensamma portal för samhällsinformation till nyanlända

Naturvårdsenheten

Enhetens övergripande uppgift är att verka för att generationsmålet nås. Det innebär att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Miljö kvalitetsmålen är ledande i arbetet. Enheten arbetar för att den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt så att människor har tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd. När naturreservat bildas och sköts och när enheten informerar om och gör dem tillgängliga för allmänheten ska både jämställdhet och jämlikhet beaktas. Enheten beaktar även jämställdhet och jämlikhet vid tillsyn och i enhetens uppdrag att förankra, stödja och uppmuntra lokalt naturvårdsarbete.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015 (framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Fortsätt arbeta med jämställdhet genom att:
 - Genomföra åtgärder som framkommit vid resultatanalys av enkätundersökningar, till exempel åtgärder kopplade ett jämställt bemötande.
 - Genomföra internutbildning om värderingar relaterade till bemötande med stöd av enheten för social hållbarhet.
 - Rikta mötesinbjudningar till samtliga markägare i ett hushåll, både kvinnor och män.
 - Ställa krav på att beakta jämställdhet och jämlikhet i ansökningar till LONA-projekt (lokala naturvårdsprojekt).
- Fortsätt arbeta för ökad tillgänglighet genom att:
 - Se över webbtexter så att de är lätta att förstå för alla.
 - Tillgänglighets- och säkerhetsanpassa naturreservat.
 - Beakta behov av skyltning på olika språk i naturreservaten, framförallt engelska och tyska.
 - Se över behov av att översätta information på webben till engelska.
 - Se över behov av att erbjuda guidade turer på olika språk vid Naturum Hornborgasjön och Naturum Kosterhavet.
 - Klarspråkskontrollera beslutsmallar.
- Fortsätt arbeta med ett barnperspektivet för att öka intresset för naturvård bland flickor och pojkar, bland annat genom att erbjuda:
 - Rovdjurslådor till skolor.
 - Guidningar och andra aktiviteter för barn vid Naturum Hornborgasjön och Naturum Kosterhavet.

TIPS

Använd portalen www.informationsverige.se för att ge vägledning till kommuner eller enskilda. Informationsverige är länsstyrelsernas gemensamma portal för samhällsinformation till nyanlända

Rättsenheten

Rättsenheten arbetar för hållbara helhetslösningar där avvägningar görs mellan enskilda och allmänna intressen och mellan olika allmänna intressen. Enheten arbetar med effektiva och likartade arbetssätt och rutiner, god service och information samt en snabb och korrekt handläggning. Inom rättsenheten handläggs ett 60-tal olika typer av ärenden. Uppdragen innebär registerhållning, tillståndsgivning, tillsyn, information, rådgivning och överprövning av bland annat vissa kommunala beslut. Enheten bidrar till god rättsäkerhet i Länsstyrelsens övriga verksamhet dels genom att bland annat delta i andra enheters beslut enligt arbetsordningen, dels genom annat juridiskt stöd och konsultation inom respektive regelverk.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015 (framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Fortsätt arbeta med att beakta barnperspektivet i verksamheten med överförmyndare och omyndiga samt ensamkommande barn.
- Beakta barnperspektivet i frågor om kameraövervakning, till exempel genom att sträva efter att undersöka förutsättningar för att inhämta elevers synpunkter (exempelvis genom elevråd) i ärenden om ansökningar om kameraövervakning på skolområden (skolgårdar och liknande) och överväga synpunkterna i beslutsprocessen.
- Fortsätt arbeta med att involvera flickor och pojkar i beslutsprocessen kring begravningsärenden i relevanta fall.
- Fortsätt arbeta för tillgänglighet genom klarspråksgranskning av till exempel texter på hemsidan, i brev och beslut samt i övrig kommunikation.

Samhällsbyggnadsenheten

Enheten ska bevaka och främja goda livsmiljöer för människorna i länet. Enheten verkar för ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande med ”människan i centrum”, samordnar statliga intressen och gör sammanvägda bedömningar samt ger råd och stöd i ärenden som rör markanvändning för bebyggelse, infrastruktur och anläggningar. Enheten fördelar och förvaltar även statligt stöd till bostadssektorn och tar fram planeringsunderlag för kommunernas fysiska planering.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015 (framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Arbeta för att uppnå det regionala miljömålet: ”De socioekonomiska skillnaderna mellan människor i olika kommuner och stadsdelar ska minska”
- Arbeta med vägledande råd för social hållbarhet i arbetet med planering och bostadsförsörjning genom att:
 - Infoga synpunkter utifrån social hållbarhet vid aktualitetsprövningen av kommunernas översiktsplaner.
 - Samråda med enheten för social hållbarhet vid synpunkter på kommunernas översiktsplaner i samrådskedet.
 - Vid granskning av planer göra en analys utifrån social hållbarhet, med hjälp av det handläggarstöd som finns framtaget.
 - Förmedla hur behovsanalyser kan utföras, hur statistik och hur riktlinjer för bostadsförsörjningen kan formuleras som bygger på rätten till boende utifrån den nya lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.
- Komplettera information från Bostadsmarknadsenkäten med insamling av fler uppgifter kring bostadsmarknad och byggande.
- Regelbundet lyfta frågor om social hållbarhet vid kommunbesök och på delregionala träffar.

TIPS

Länsstyrelsens verktyg för integrering av

[Social hållbarhet inom fysisk planering och boende](#)

Serviceenheten

Serviceenhetens uppgift är att vara ett effektivt stöd till Länsstyrelsens övriga enheter inom arbetsområde lokaler och övrig gemensam service. Arbetsuppgifterna ska utföras med servicekänsla och engagemang. Arbets sättet ska vara professionellt, med en ekonomi i balans. Modern teknik ska utnyttjas så långt som möjligt och enheten ska verka för en god arbetsmiljö.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015

(framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Verka för att alla inköp av exempelvis mat, frukt, kaffe, te och rengöringsmedel är rättvise-, miljö- och kravmärkta.
- Arbeta för möjligheten att flagga på samernas dag, romernas dag samt vid West Pride.
- Verka för uppdatering av besökspolicy.
- Sprid information om hörseltekniska hjälpmedel vid konferenser på Länsstyrelsen.

TIPS

www.handisam.se

[Riktlinjer för skyltning](#)

[TD - Tillgänglighetsdatabasen](#)

TIPS

Fairtrade är en oberoende produktmärkning som skapar förutsättningar för odlare och anställda att förbättra sina arbets- och levnadsvillkor. Märkningen syftar till att producenter får förbättrade ekonomiska villkor genom kriterier för högre löner och ett minimipris som överstiger produktionskostnaden.

Vattenvårdsenheten

Vattenvårdsenheten främjar en hållbar vattenanvändning, arbetar för att skydda och förbättra tillståndet för vattenmiljöer och mildra effekter av översvämningar med mera. Enheten ansvarar för att ta fram miljöövervakningsprogram, miljömål och åtgärdsprogram i enlighet med EG:s ramdirektiv för vatten. Fiskevård, kalkning av sjöar och vattendrag samt utveckling av yrkes- och fritidsfisket ingår också i uppgifterna. Enheten handlägger EU-stöd till fisket och fiskberedningsindustrin.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015

(framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Integrera ett jämställdhets-, jämlikhets- och barnperspektiv vid arrangemang och konferenser, till exempel båtmässan.
- Kartlägg bildanvändningen och säkerställ att rapporter, webb, informationsmaterial med mera speglar befolkningens mångfald.
- Arbeta för att bredda representationen inom fisketillsynen, framförallt utifrån kön och etnicitet.
- Arbeta för att bredda representationen i vattenråden, framförallt utifrån kön och etnicitet.
- Genomför aktiviteter kring jämställdhet och andra rättighetsfrågor vid "Vattenrådets dag".
- Verka för att nå fler grupper i befolkningen med information kring miljö, till exempel genom att bredda informationskanalerna.

Veterinär- och djurskyddsenheten

Veterinär- och djurskyddsenheten utövar djurskyddskontroll och tillsyn över kommunernas tillsynsverksamhet över livsmedelslagen. Enheten handlägger även ärenden om omhändertagande av djur och djurförbud samt smittskyddsärenden och allmänna veterinära frågor. Enheten gör detta genom information, kontroll och tillämpning av gällande lagstiftning. I ansvaret ligger att fatta beslut som kan ha stor inverkan på den enskildes eller gruppens integritet, detta gäller framför allt de beslut som fattas inom enhetens sakområdesansvar för djurskydd, smittskydd och tillsyn av djurhälsopersonal. Under handläggning av dessa ärenden och i beslutsfattandet finns det därför tydliga kopplingar till jämställdhet och jämlikhet.

[Obligatoriska aktiviteter för samtliga enheter](#) (klicka på länken eller se sida 18)

Förslag till enhetsspecifika aktiviteter 2015 (framtagna av enheten i samråd med ESH)

- Förbättra samverkan med kommunernas socialtjänster i samtliga ärenden där det finns behov av det, till exempel vid misstanke om våld i nära relationer, barn som far illa, människor med psykiska problem eller indikation på social misär.
- Beakta barnperspektivet genom att inrätta rutiner för att upptäcka om barn far illa vid djurskyddskontroll samt rutiner för att anmäla ärenden till socialtjänsten.
- Förbättra rutiner kring bemötande avseende jämställdhet och jämlikhet genom kompetensutveckling kring hur svåra telefonsamtal och möten med brukare kan hanteras.
- Beakta tillgänglighet genom klarspråksgranskning av beslutsmallar samt information om djurhållning på fler språk.
- Fortsätt dialog om enhetens rutiner för tillbud och hot och våld, samt kompetensutveckling inom området (i samverkan med personalenheten).
- Utse en arbetsgrupp med representanter från alla grupper på enheten som kan verka för förändring och implementering.

TIPS

Använd portalen www.informationsverige.se för att ge vägledning till kommuner eller enskilda. Informationsverige är länsstyrelsernas gemensamma portal för samhällsinformation till nyanlända

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN